

PEDAGOGNING OILA BILAN OLIB BORADIGAN IJTIMOYIY FAOLIYATIDA ZAMONAVIY TENDENSIYALARNI QO`LLASH.

Jumanova Nilufar O`ktamovna

Jizzax davlat pedagogika universiteti maktabgacha va boshlang`ich yo`nalishlarda masofaviy ta`lim kafedrasida stajyor o`qituvchisi.

Annotatsiya: *Ushbu maqolada pedagogning oila bilan olib boradigan ijtimoiy hamkorligi, Oila, Mtt hamda Mahalla hamkorligida bola rivojlanishi uchun o`zaro integratsiyalashgan ta`lim asosida zamonaviy tendensiyalarni amaliyotda qo`llash haqida fikr yuritilgan.*

Kalit so`zlar: *Mtt, oila, mahalla, ijtimoiy pedagog, integratsiya, intellekt, kompetensiya, innovatsiya, novatsiya, motivatsiya.*

Abstract: *This article discusses the social cooperation of the pedagogue with the family, the application of modern trends in practice based on the integrated education for the development of the child in the cooperation of the Family, Community and Neighborhood.*

Key words: *Mtt, family, neighborhood, social pedagogue, integration, intellect, competence, innovation, novation, motivation.*

KIRISH

Bugungi shiddat bilan rivojlanib borayotgan mamlakatimizda barcha sohada keskin burulishlar, katta o`zgarishlar yuz bermoqda. Ta`lim sohasida, xususan maktabgacha ta`lim va tarbiyani samarali oshirish orqali yurtimizning rivoji uchun o`z xissasini qo`shuvchi yetuk shaxsni tarbiyalashda zamon talabiga javob beradigan metodlardan foydalangan holda, rivojlantirish bugungi kunda dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Oila, mahalla va maktabgacha ta`lim tashkilotlari ijtimoiy hamkorligini takomillashtirishda olib borilgan ilmiy tadqiqotlarni o`rganish hamda bu borada xorijiy mamlakatlar tajribasini o`rganib ularni amaliyotda qo`llash, va bola ta`lim-tarbiyasida pedagogning yetakchi o`rin egallashini o`z faoliyatida ko`rsatib bera olishi muhim hisoblanadi. Oila, mahalla va maktabgacha ta`lim tashkiloti ijtimoiy hamkorligini takomillashtirishda ishchi reja tuzish, rejani uzviylik va izchillik asosida ijroga yo`naltirish samarali natijadorlikni ta`minlaydi.

Asosiy qism

Pedagog yosh avlodni xalqimizning munosib farzandlari qilib tarbiyalashdek muhim, faxrli va shu bilan birga mas'uliyatli vazifani bajaradi.

Pedagogning siyosiy yetukligi bolalarni tarbiyalash sifati uchun xalq hamda jamiyat oldidagi o'z mas'uliyatini anglashiga, ta'lim-tarbiya vazifalarini hal etishga ijodiy yondoshishi, o'z mahoratini doimo takomillashtirib borish va ishdagi hamkasblarining o'sishiga ko'maklashishiga yordam beradi. Pedagog avvalo bilimli bo'lishi, o'zi yashab turgan o'lka hayotini bilishi, tabiat va jamiyat qonuniyatlarini tushunishi, ijtimoiy faol bo'lishi, umumiy va maktabgacha tarbiya pedagogikasi, bolalar ruhiyati va fiziologiyasini egallashi va bolalarning yosh xususiyatlarini bilishi kerak.

Shuningdek, tarbiyachining pedagogik hodisalarni tahlil qilishga ilmiy nuqtai nazardan yondoshuvi bolalarni har tomonlama rivojlantirish muvaffaqiyatini amalga oshirishga imkon beradi. Har bir tarbiyachi o'ziga qo'yilayotgan zamonaviy talablarni his eta bilishi davlatimiz maktabgacha tarbiya talablari oldiga qo'yayotgan talablarni muvaffaqiyatli amalga oshirishining garovidir.

Hozirgi zamon sharoitida turli ijtimoiy tuzilmalar ichida ijtimoiy pedagog shug'ullanishi lozim bo'lgan ijtimoiy faoliyatning asosiy yo'nalishlari aniqlanadi. Bu yo'nalishlar quyidagilardan iborat:

1. Moddiy yordam ko'rsatish (puldun, nafaqa va imtiyozlar, turmushda yordam);

2. Ijtimoiy g'amxo'rlikni tashkil qilish (odamlar bilan ish olib borish, hodimlarni tanlash) tekshiruv, ilg'or tajribani targ'ib qilish;

3. Insonga ta'sir o'tkazish. Insonga ta'sir o'tkazish - bu pedagogik, psixologik ta'sir jarayonlaridan iborat bo'lib, u bilan ijtimoiy hodim, ijtimoiy pedagog shug'ullanishlari lozim.

Ijtimoiy pedagogning asosiy vazifasi bolani ijtimoiy muxofazasi, unga ijtimoiy, tibbiy yordam berish, uning o'qishini tashkil qilishni, jamiyatda u o'zini o'rnini topishi, jamiyat hayotiga moslashuvini bilishidan iborat. Bu vazifalarni ijobiy hal etish uchun ijtimoiy pedagog bola va uning holatini, inqiroz darajasini o'rganishi va buni yengib o'tish rejalarini tuzadi. Ijtimoiy pedagog bola hulaq-atvoridagi buzilishlarni to'g'irlashda oila bilan o'zaro hamkorlik qilibgina qolmasdan uni tog'irlashga doir maslahatlar berib boradi, birgalikda shug'ullanadi.

Bola rivojlanishida, jamiyatda o'z o'rnini topishi uchun barcha birdek ma'sul bo'lib mahalla, oila, Mtt da bolalarni ijtimoiy pedagog bilan hamkorlikda ta'lim -tarbiya jarayonida hamda ijtimoiy muhitda rivojlantirish zarur.

Ota-onalar va oila a'zolari ularning o'qishi va rivojlanishida ishtirok etsa, bolalarga foyda keltiradi. Ushbu xulosa o'nlab yillar davomida olib borilgan tadqiqotlar bilan tasdiqlangan bo'lib, oilaning ishtiroki bolalarning

maktabgacha ta'lim, bolalar bog'chasi va erta yoshdagi natijalari bilan ijobiy bog'liqligini ko'rsatadi. Ushbu tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, oilaga yo'naltirilgan aralashuv bolalarning o'rganishiga kichik va o'rtacha ta'sir ko'rsatadi. Bolalar har qachongidan ko'proq o'z kunlarini maktabgacha ta'lim tashkilotida o'tkazadilar kuchli siyosatchilar maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun bolalarning soni muhim deb hisoblaydilar chunki, bola sonining ko'pligi raqobatbardoshlik orqali sifatni oshiradi deb hisoblaganlar.

Bugungi shiddat bilan rivojlanayotgan yurtimizda pedagoglar maktabgacha ta'lim tashkilotida, oilada ham tadqiqotga asoslangan holda ta'lim berishga chaqirilmoqda ya'ni, dalillarga asoslangan yondashuvlar ta'lim tarbiya jarayonida oilaning ishtirok etishi barcha bolalar uchun ijobiy natijalar berishi mumkin. Ushbu tajribadan kelib chiqib, bola ta'lim-tarbiyasi hamda xulq-atvorida oila ishtirokini kuchaytirishga qaratilgan aralashuvlar, agar maqsad bo'lsa, yechimning bir qismi bo'lishi mumkin degan pozitsiyani mustahkamlaydi.

Ijtimoiy pedagog va tarbiyachi - bu bolalar rivojlanishi va ta'limini rag'batlantirish bo'yicha muhim masalalarni kuzatib, kun tartibidagi keyingi qadamlarni boshqaradi. Ma'lumki, ota-onalar farzandlarining ta'lim - tarbiyasi, rivojlanishi va muvaffaqiyatga erishishi uchun katta ahamiyatga ega shaxs hisoblanadi, maktabda ham, maktabdan tashqarida ham. Shunga qaramay, baxtli, g'amxo'r va g'amxo'rlikni tarbiyalash uchun qo'llanmalar yoki aniq strategiyalar mavjud emas.

Ota-onalar o'zlarida mavjud bo'lgan ma'lumotlar bilan qo'llaridan kelganicha ishonchli va muvaffaqiyatli bolalarni tarbiya qilishga harakat qiladi bu borada ijtimoiy pedagog ham yordam berib borishi zarur.

Ta'lim tendentsiyalariga rioya qilish, ushbu tendentsiyalarni kuzatib borish kasbiy faoliyatning professional darajada rivojlanishiga imkon beradi. qo'llab-quvvatlashga yordam beradigan ta'lim tadqiqotlari yoki joriy voqealarga asoslangan ta'lim tendentsiyalariga quyidagilarni misol qilib ko'rsatishimiz mumkin.

1. O'zlashtirishga asoslangan baholash

O'zlashtirishga asoslangan baholash bolalarning mashg'ulot jarayonida o'rgangan ko'nikmalarini qanchalik yaxshi rivojlantirganini o'lchaydi va qayta o'zlashtirish imkonini beradi. Bu tushuncha orqali o'zlashtirgan yoki o'zlashtirmagan deb baholanadi. Bola o'zlashtirmagan ko'nikmalarini mashq qilishni davom ettirishlari va tushkunlikka tushishning oldini olishlari mumkin.

2. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim

So'nggi bir necha yil ichida shaxsga yo'naltirilgan ta'limni o'rganish atrofida shov-shuv ko'tarildi. Nima uchun shaxsga yo'naltirilgan ta'lim? Agar

maktabgacha ta'lim o'quv dasturi bolalarning o'ziga xos ehtiyojlariga moslashtirilgan bo'lsa, u bolalarning rivojlanishiga ko'proq yordam beradi, chunki har bir bola o'z tezligida harakatlana oladi. Bundan tashqari, moslashuvchan dasturiy ta'minot dasturlari pedagoglarga o'z guruhidagi barcha bolalar, shu jumladan o'rganishda nuqsoni bo'lganlar uchun bir xil dasturdan foydalanishga imkon beradi.

3. Ehtiyotkorlik

Ehtiyotkorlik amaliyoti tashqi dunyoni ham, ichki tajribamizni ham bilish va qabul qilishni o'z ichiga oladi. Guruhda aql-idrokni o'rgatish orqali siz bolalarning stressga munosabatini yaxshilashga va ularning umumiy stress darajasini kamaytirishga yordam bera olasiz. Bu uni ijtimoiy-emotsional va aqliy mahorat darslari uchun, shuningdek, o'zini haddan tashqari oshirib yuborgan bolalarga yordam berish uchun foydali qilishi mumkin.

4. Miya tanaffusi

Miya tanaffuslari - bu raqsga tushish yoki musiqa tinglash kabi qisqa, besh-o'n daqiqalik mashg'ulotlar bo'lib, bu o'quvchilarga darsda uzoq vaqt davomida diqqatini jamlagandan keyin tetik qolish imkonini beradi. Ular kun davomida rejalashtirilganda eng samarali hisoblanadi. Bu tanaffuslar orqali bolalar stress yoki xavotirni his qilish ehtimoli kamroq bo'ladi va ular diqqatlarini keyingi mashg'ulot yoki topshiriqlarga yaxshiroq qarata oladilar.

5. Tajribali ta'lim

Tajribali ta'lim - bu Amerikaning Governors Universitetiga ko'ra, talabalarga sinfdan tashqarida o'rganish va ko'nikmalarni rivojlantirish imkonini beradigan strategiyadir. Maktabgacha ta'lim tashkilotida ham ma'lum darajada qo'llash ham mumkin. Bolalarga guruhdan tashqarida tabiat qo'ynida, ekskursiyalar orqali ham ta'lim berish samarali natija beradi, bola ko'z bilan ko'rganda ham yaxshi natijalarga erishadi.

6. STEAM o'quv dasturi

Siz STEM (fan, texnologiya, muhandislik va matematika) o'quv dasturi va u talabalarni amaliy, yuqori talab qilinadigan ko'nikmalarga ega bo'lgan ishchi kuchiga kirishga qanday tayyorlashi bilan tanish bo'lishingiz mumkin. Ammo ushbu fanlar qatoriga san'atni qo'shish (shunday qilib, STEAM: STEM plus san'at yaratish) bolalarda ta'lim samaradorligini oshirishi mumkin.

XULOSA

Ijtimoiylashuv jarayonida bola jamiyat, ijtimoiy munosabatlar, ijtimoiy maqom, ijtimoiy xulq atvorning me'yori va qoidalari haqidagi bilimlar, tajribalarni o'zlashtirib boradi. Bolalar ijtimoiylashuvining o'ziga xos xususiyati shuki, ular jamiyat ilgari surayotgan yurish-turish me'yorlariga baho berishi va nazorat qilishi qiyin. Faqat ular bu darajani hayot davomida egallaydilar.

Shuning uchun bolalar ijtimoiylashuviga ota-onalar, qarindoshlar, bolalar bilan ishlayotgan mutaxassislar (psixolog, shifokor, pedagoglar – agentllar) bu masalaga alohida e'tibor bermoqlari zarur. Chunki, bolalar hayotda zarur bo'lgan ijtimoiy bilimlarni ertaroq va yaxshiroq o'zlashtirishlari va ularni hayotda qo'llashga intilishlari aynan ularga bog'liqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Munavvarov A,K. Oila pedagogikasi. T. O'qituvchi. 1994.
2. Yo'ldoshev J.O". Ta'lim yangilanish yo'lida. T. O'qituvchi. 2000.
3. Rabochaya kniga sotsiologiya. M. Prosvesheniye. 1991.
4. O.To'rayeva «Oilaviy hayot etikasi va psixologiyasi» T., «O'qituvchi» 1998 y.
5. O.Xasanboyeva «Oilada ma'naviy-axloqiy tarbiya asoslari» T., "G'afur G'ulom", 1998y
6. www.pedagog.uz
7. www.Ziyonet.Uz
8. www.edu.uz .